

Finlands våtmarksstrategi för viltushållning

Vattenfåglar är en värdefull del av vår vattenrika natur. Mångfaldiga sjöar och våtmarker erbjuder vattenfåglar livsviktiga livsmiljöer. Vattenmarksmiljöernas tillstånd och antal är de viktigaste grundläggande aspekterna när det gäller att förvalta vattenfågelpopulationer. Vattenfåglar måste ha tillräckligt många gynnsamma livsmiljöer i häcknings- och övervintringsområdena året runt. Finland är ett av vattenfåglarnas viktigaste häckningsområden i Europa, varför Finland har ansvar för vården av häckningsmiljöerna. I vårt land finns det också ett flertal internationellt värdefulla viloplatsen som våtmarksfåglar använder under flyttningen och som behöver särskild vård.

En global huvudsaklig orsak till att många arter av våtmarksfåglar har minskat i antal är troligtvis att de har förlorat många av sina livsmiljöer. I Finland har vattenfågelpopulationerna i regel mått bra, men under de senaste årtiondena har särskilt krävande arter i frodiga vatten samt sädgås gått tillbaka. Våtmarker är en naturligt och kontinuerligt föränderlig miljötyp, men den antropogena effekten på vattnen har lett till att i synnerhet igenväxning har blivit snabbare på många våtmarker. Eutrofiering och igenväxning gör växtligheten ensidigare och minskar fågelfaunans mångfald. Utan vård kommer många av de för fåglar värdefulla våtmarksområdena på ett par årtionden att växa igen och förvandlas till sidvallsängar utan öppet vatten. Att vårda och restaurera våtmarker samt anlägga nya våtmarker i stället för de förlorade livsmiljöerna är av stor betydelse ifall man vill stoppa denna negativa utveckling.

Genom att vårda, restaurera och anlägga nya våtmarker i jord- och skogsbruksområden kan man bevara och öka naturens biologiska mångfald och viltets livsmiljöer avsevärt. Även de naturliga nuvarande våtmarkerna som ingår i skyddsprogrammen är viktiga för jaktbara vattenfåglar. Att restaurera våtmarker och anlägga nya bidrar därtill till vattenskyddet, landskapsvården, fisket och kräftushållningen.

Största delen av landsbygdens våtmarker ligger på privat mark. Därför spelar markägarnas frivilliga insatser en nyckelroll när det gäller att restaurera, anlägga och vårda våtmarker. Jordbruksförvaltningen och miljöförvaltningen har tillsammans utfört åtgärder för att anlägga och restaurera mångfunktionella våtmarker i jordbruksmiljöer. För åtgärderna har använts medel från programmen för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland. Med hjälp av skogsbrukets naturvårdsprojekt har man arbetat för skogsområdenas våtmarksnatur. De vårdåtgärder som bygger på markägarnas frivilligarbete och jägarnas talkoarbete samt nya våtmarker har bidragit till många förbättringar i landsbygdens livsmiljöer, varför ett av de viktigaste utgångslägena i den nationella våtmarksstrategin handlar om att man stödjer och ökar detta arbete.

Vattenfågeljakt är mycket populär i Finland. Till förvaltningen av vattenfågelpopulationerna hör skydd och hållbar användning av fåglar samt livsmiljövård. För att se till att jakten efter vattenfåglar är hållbar krävs att man följer upp fågelpopulationernas storlek, reproduktion och fångst.

Våtmarksstrategin som ingår i denna publikation beskriver de åtgärder som viltförvaltningen under ledning av jord- och skogsbruksministeriet kommer att vidta för att förvalta vattenfåglar och sköta fåglarnas livsmiljöer tillsammans med intressentgrupperna.

Källa:

Suomen riistataloudellinen kosteikkostrategia, Maa- ja metsätalousministeriö 3/2015, ISBN 978-952-453-877-0 (Verkojulkaisu)